

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

Wrocław, 4.06.2020 r.

Stanowisko Prezesa Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych w sprawie „zdalnej autoryzacji”

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych wyraża swój sprzeciw wobec projektu wprowadzenia na stałe przepisów dotyczących tzw. „zdalnej autoryzacji” wyników badań laboratoryjnych. Rozwiązanie to obowiązuje na mocy wprowadzonego na trzy miesiące rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 marca 2020r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych.

Wprowadzenie tych przepisów nie było rozwiązaniem **innowacyjnym** w organizacji świadczeń medycznych z zakresu diagnostyki laboratoryjnej. Wprowadzono je **doraźnie** w celu opanowania sytuacji kryzysowej, tj. braku diagnostów laboratoryjnych w medycznych laboratoriach diagnostycznych uprawnionych do autoryzacji wyników zleczanych analiz. Przyczyną zaistniałej aktualnie sytuacji są wieloletnie zaniedbania w zatrudnieniu oraz kształtowaniu płac pracowników medycznych laboratoriów diagnostycznych. Doprowadziły one do niedoboru diagnostów laboratoryjnych w systemie ochrony zdrowia, ich odpływu z zawodu z powodu niskich płac oraz niepodejmowania pracy przez absolwentów Oddziałów Analityki Medycznej Uniwersytetów Medycznych. **Wprowadzenie tzw. „zdalnej autoryzacji” jest leczeniem skutków – nie przyczyny.**

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

ul. Dobrzyńska 21, 50-403 Wrocław

REGON: 367821830 NIP: 8992823676 KRS: 0000687346

www.kierownicy-laboratorium.pl

stowarzyszenie@kierownicy-laboratorium.pl

Rachunek bankowy: Santander Bank Polska 39 1090 2590 0000 0001 3527 1712

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

Stosowanie argumentu, że tzw. „zdalna autoryzacja” nie spowoduje utraty pracy przez diagnostów laboratoryjnych jest cyniczne, bowiem od kilku lat medyczne laboratoria diagnostyczne poszukują pracowników z powodów wskazanych powyżej.

W nowoczesnych laboratoriach automatyzacja i informatyzacja procesów diagnostycznych pozwala na wykonywanie analiz w oparciu o mniejszą ilość pracowników, w tym techników analityki medycznej. Jednakże ich dopływu do pracy przy wykonywaniu czynności diagnostyki laboratoryjnej pod nadzorem już nie będzie - z uwagi na brak odpowiedniego systemu kształcenia. Większość zatem bezpośredniej pracy analitycznej obciąża diagnostów laboratoryjnych.

Autoryzacja nie jest jedynie złożeniem podpisu pod wykonaną analizą. Większość decyzji lekarskich dotyczących wczesnej diagnostyki stanów chorobowych, powikłań czy monitorowania postępów leczenia - opiera się na wynikach badań laboratoryjnych. Autoryzacja wyniku badania laboratoryjnego polega na **potwierdzeniu nadzoru nad całym procesem diagnostycznym**, począwszy od fazy przedlaboratoryjnej, poprzez fazę analityczną i postanalityczną (autoryzacja, interpretacja laboratoryjna wyniku badania).

Informatyczne systemy eksperckie w analizatorach nie zastąpią wiedzy i doświadczenia diagnosty laboratoryjnego, decydującego o wiarygodności wykonanego badania laboratoryjnego w oparciu o kryteria nadzoru nad tymi wszystkimi procesami (od przygotowania procedur przedanalitycznych, w tym: przygotowanie pacjenta, sposób pobrania, warunki i czas transportu próbki, stan próbki, kalibracja i kontrola analizatorów), których znajomość oraz **odpowiedzialność** za ich przebieg potwierdza własnym podpisem diagnosta laboratoryjny.

Sytuacja kryzysowa powstała w wyniku pandemii COVID-19 wykazała brak wiedzy wielu decydentów systemu ochrony zdrowia na temat organizacji pracy medycznych laboratoriów diagnostycznych. Często ograniczeni dotąd w decyzjach kierownicy laboratoriów publicznych, niepublicznych, w SANEPiDach, Instytutach Badawczych, laboratoriach uczelnianych otrzymali zadania do niezwłocznego wykonania – oznaczenia koronawirusa SARS-CoV-2 w oparciu o dotychczasowo zatrudnionych pracowników, najlepiej w systemie 24-godzinnym, z maksymalną wydajnością. Musieli z dnia na dzień rozwiązywać poważne problemy.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

ul. Dobrzyńska 21, 50-403 Wrocław

REGON: 367821830 NIP: 8992823676 KRS: 0000687346

www.kierownicy-laboratorium.pl

stowarzyszenie@kierownicy-laboratorium.pl

Rachunek bankowy: Santander Bank Polska 39 1090 2590 0000 0001 3527 1712

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

Podmioty niepubliczne szybko podchwyciły hasła zdalnej autoryzacji prowadzącej niewątpliwie do większej oszczędności (na tzw. kosztach osobowych). Laboratoria publiczne zmagają się z takimi samymi problemami. Diagnostów laboratoryjnych oczekują wsparcia, a nie zlecenia „zdalnej autoryzacji” niezliczonej ilości wyników badań, o których przebiegu nic nie wiedzą.

O zdalną autoryzację występują różne podmioty, natomiast nikt nie wsłuchuje się w głosy samych diagnostów laboratoryjnych. Głos ten może wydawać się błały i niepotrzebny, ale w trosce o **bezpieczeństwo pacjenta, które jest wartością oczywistą** – głos diagnostów laboratoryjnych winien być wysłuchany. O zawodzie diagnosty laboratoryjnego głośno było jedynie w początkowym okresie pandemii. Obecnie wymaga się ciągłego zwiększania ilości wykonywanych testów w kierunku SARS-CoV-2, nie informując opinii publicznej o ciężkiej pracy i zaangażowaniu diagnostów laboratoryjnych, będących fundamentem w procesie opanowania pandemii.

Uważamy zatem, że trzymiesięczny okres zgody na tzw. „zdalną autoryzację” stanowił wymóg chwili, eksperyment. Ochrona zdrowia nie może jednak eksperymentować. Do sprawy można wrócić, dopuszczając do głosu wszystkie gremia i różne opinie, wysłuchując argumentów za i przeciw, nie traktując instrumentalnie grupy diagnostów laboratoryjnych, jako jedynie wykonawców odgórnych decyzji - nie zaś jako ogniwa systemu ochrony zdrowia o istotnych możliwościach w kreowaniu całego systemu, potrafiących znaleźć optymalne rozwiązania.

Potrzebujemy świeżej wizji i nowych rozwiązań w zakresie: kształcenia diagnostów laboratoryjnych, rynku pracy, polityki zatrudnienia i kształtowania płac w medycznych laboratoriach diagnostycznych. **Przypadek pandemii może się powtórzyć.** Medycyna laboratoryjna w oparciu o nowoczesne technologie oraz kompetentny personel winna być pełnoprawnym elementem prawidłowo funkcjonującego systemu ochrony zdrowia. Rozwój metod biologii molekularnej oraz kształcenie specjalistów w tej dziedzinie są sprawą, która musi mieć znaczenie dla interdyscyplinarnych zespołów ochrony zdrowia. Potrzebna nam wszystkim solidarność zawodów medycznych.

Powtarzanie ciągle o „zdalnej autoryzacji” tworzy stereotyp, oparty niejednokrotnie na fałszywych sądach, ale coraz częściej funkcjonujący i niełatwy do zmiany. Wszystkie stereotypy powstają jako skutek braku pełnej wiedzy. „Zdalna autoryzacja” niczego nie ułatwi, wręcz przeciwnie – może spowodować stagnację w diagnostyce laboratoryjnej, brak planów rozwoju kształcenia i jego

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

ul. Dobrzyńska 21, 50-403 Wrocław

REGON: 367821830 NIP: 8992823676 KRS: 0000687346

www.kierownicy-laboratorium.pl

stowarzyszenie@kierownicy-laboratorium.pl

Rachunek bankowy: Santander Bank Polska 39 1090 2590 0000 0001 3527 1712

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

kierunków (z naciskiem na nowe techniki biologii molekularnej), dalszy odpływ z zawodu i dalsze niepodjęcie pracy przez absolwentów - pozostaniemy nadal innym personelem medycznym.

Lekarz i pacjent ufają, że otrzymany wynik został uzyskany w toku badania wykonanego zgodnie z dobrą praktyką laboratoryjną. „Zdalna autoryzacja” nie zastąpi prawdziwego nadzoru nad procesem, ciągle bowiem ocena jego prawidłowości zależy od doświadczenia i wiedzy diagnosty laboratoryjnego, która pozwala mu na wyjaśnienie ewentualnych niezgodności w miejscu wykonania analizy w czasie rzeczywistym (ocena stanu próbek, czas od pobrania do wykonania, warunki transportu, etc.).

Żaden diagnosta laboratoryjny nie posiada wiedzy i doświadczenia w zakresie każdego rodzaju badania. Jednak potwierdzając nadzór przez autoryzację badania, które sam wykonał lub nadzorował czynności diagnostyki laboratoryjnej wykonywane przez podległy mu personel – bierze za jego wiarygodność pełną odpowiedzialność. Warto zastanowić się, kto w przypadkach procesowych poniesie odpowiedzialność za wydanie niewiarygodnego wyniku – osoba wykonująca analizę, czy osoba autoryzująca w Warszawie setki wyników badań wykonanych w różnych medycznych laboratoriach diagnostycznych w odległych miejscowościach?

W dalszych pracach legislacyjnych OSKMLD prosi o wzięcie pod rozwagę powyższej opinii w trosce o dostarczanie lekarzom i pacjentom wiarygodnych wyników badań laboratoryjnych dla bezpieczeństwa korzystających z systemu ochrony zdrowia w Polsce.

Renata Zygmuntowicz-Aniśko
Prezes OSKMLD

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kierowników Medycznych Laboratoriów Diagnostycznych

ul. Dobrzyńska 21, 50-403 Wrocław

REGON: 367821830 NIP: 8992823676 KRS: 0000687346

www.kierownicy-laboratorium.pl

stowarzyszenie@kierownicy-laboratorium.pl

Rachunek bankowy: Santander Bank Polska 39 1090 2590 0000 0001 3527 1712